

Polish Review of Social Science

Polski Przegląd Nauk Społecznych

2017

Polish Review of Social Science

Polski Przegląd Nauk Społecznych

Publisher / Wydawca:

Mage.pl Association
Zakręt 10/1
60-351 Poznań

Editorial:

Polish Review of Social Science Editorial
Zakręt 10/1
60-351 Poznań

ISSN:

2299-1239

Main Editor:

Joanna Kondej
Zakręt 10/1
60-351 Poznań

Registered at:

Newspapers and Journals Register Poznań District Court RPR 2968

Udostępnianie broni i amunicji przez jej właściciela osobom trzecim, na gruncie ustawy o broni i amunicji

Publikację poświęcono wyjaśnieniu problematyki prawnej związanej z dopuszczalnym zakresem udostępniania broni i amunicji osobom trzecim przez jej właściciela. Artykuł stanowi omówienie przepisów ustawy o broni i amunicji¹, ze szczególnym uwzględnieniem art. 28 uobia, a więc przepisu przewidującego możliwość użyczenia broni i amunicji. Mając na uwadze ograniczoną ilość publikacji naukowych poświęconych wskazanemu zagadnieniu oraz kontrowersyjność niektórych tez prezentowanych w piśmiennictwie, celowe wydaje się kompleksowe omówienie wskazanej problematyki. Poza zakresem rozważań autora pozostają zagadnienia związane z problematyką przeniesienia własności broni oraz amunicji, a także z udostępnianiem broni podmiotom, które świadczą na niej profesjonalne usługi (np. rusznikarzom). Artykuł nie obejmuje też omówienia zasad korzystania z broni służbowej przez funkcjonariuszy państwowych formacji uzbrojonych.

Reglamentacyjny charakter dostępu do broni

Na wstępie rozważań należy wskazać, że w polskim ustawodawstwie dostęp do broni, w tym w szczególności broni palnej, podlega stosunkowo ścisłej reglamentacji². Nabywanie, posiadanie oraz zbywanie broni i amunicji, przez osoby prywatne jest dopuszczalne tylko w zakresie określonym w ustawie o broni i amunicji³.

Na gruncie uobia wyróżnić można dwa główne tytuły prawne upoważniające polskiego obywatela do wejścia w posiadanie własności broni. Pierwszym jest posiadanie indywidualnego pozwolenia na broń. Pozwolenie takie wydaje się osobom, które nie stanowią zagrożenia dla samego siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego oraz przedstawiają ważną przyczynę posiadania broni⁴. Ustawodawca w katalogu ważnych przyczyn posiadania broni, który ma charakter otwarty, wymienia między innymi cele ochrony osobistej, ochrony osób i mienia, łowieckie, sportowe, rekonstrukcji historycznych, kolekcjonerskie, pamiątkowe czy szkoleniowe. Drugim tytułem prawnym upoważniającym do wejścia w posiadanie własności broni jest uzyskanie świadectwa broni (pozwolenie na broń na okaziciela)⁵. Świadectwo takie wydaje się organizacjom wykorzystującym broń w swojej działalności, których zamknięty katalog wymieniono w art. 29 ust. 1 uobia. Zgodnie z tym przepisem pozwolenie na broń na okaziciela może być wydane:

- 1) przedsiębiorcom i jednostkom organizacyjnym, którzy na podstawie odrębnych przepisów powołali wewnętrzne służby ochrony, jeżeli broń jest niezbędna do wykonywania przez te służby zadań wynikających z planu ochrony;

¹ Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576 z późn. zm.), dalej „uobia”.

² B. Kurzępa, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz, Warszawa 2010, Legalis/El., Przedmowa.*

³ Art. 2 uobia.

⁴ Art. 10 uobia

⁵ Art. 30 uobia

- 2) przedsiębiorcom, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, jeżeli broń jest im niezbędna w zakresie i formach określonych w koncesji;
- 3) podmiotom prowadzącym strzelnicę;
- 4) szkołom, organizacjom sportowym i łowieckim, stowarzyszeniom obronnym w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub innym placówkom oświatowym oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony;
- 5) podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją filmów i innych przedsięwzięć artystycznych;
- 6) urzędom, instytucjom, zakładom, przedsiębiorcom i innym podmiotom, których pracownikom broń jest niezbędna do ochrony osobistej w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków pracowniczych związanych ze szczególnym narażeniem na zamach przeciwko życiu lub zdrowiu;
- 7) podmiotom, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania rozpoczęcia konkurencji w zawodach sportowych.

Zarówno broń posiadana na podstawie pozwolenia na broń jak i świadectwa broni podlega rejestracji⁶. Rejestracja taka następuje na rzecz konkretnego podmiotu będącego właścicielem broni, który może udostępniać ją dalszym podmiotem wyłącznie na zasadach określonych w przepisach uobia.

Ustawa o broni i amunicji dopuszcza również przywóz na terytorium polski broni przez cudzoziemców oraz obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania za granicą. W zakresie prawa do dysonowania przez nich bronią na terytorium Polski, w tym jej udostępniania osobom trzecim, zastosowanie znajdują jednak w pełni przepisy uobia.

Ogólny zakaz udostępniania broni i amunicji

Ogólną zasadą pozostaje, że broń i amunicję powinien posiadać właściciel broni, a więc, co do zasady, ta osoba, na który dany egzemplarz broni jest zarejestrowany. Na fakt powyższy wskazuje wyraźnie art. 263 § 3 Kodeksu karnego⁷. Zgodnie ze wskazaną regulacją: „kto, mając zezwolenie na posiadanie broni palnej lub amunicji, udostępnia lub przekazuje ją osobie nieuprawnionej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”. Kodeks karny sankcjonuje zarówno udostępnienie, jak i przekazanie broni osobie nieuprawnionej. W doktrynie prawa karnego wskazuje się, iż udostępnienie oznacza umożliwienie wejścia w posiadanie i korzystania z broni palnej, a przekazanie to przemieszczenie prowadzące do powierzenia jej innej osobie⁸. Udostępnieniem będzie więc przykładowo przekazanie osobie nieuprawnionej klucza do sejfów z bronią, zaś przekazaniem fizyczne wręczenie broni takiej osobie⁹. Karalne pozostaje również porzucanie broni czy amunicji¹⁰.

Od wskazanej reguły ogólnej, zakazującej udostępniania przez właściciela broni i amunicji osobom trzecim, ustawodawca w ustawie o broni i amunicji przewiduje szereg odstępstw:

⁶ Art. 13 ust. 1 i 4 uobia

⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.(Dz.U. 2017 poz. 851 z późn zm.)

⁸ K. Wijak [w:] *Kodeks Karny. Komentarz*, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Legalis/El. 2016 wyd. 4, Komentarz do art. 263 kk.

⁹ Michalska-Waris, *Komentarz do art. 263 Kodeksu karnego [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do artykułów 222–316*, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Legalis/El. 2013 wyd. 1.

¹⁰ Art. 50 uobia.

- 1) broń zarejestrowana na świadectwo broni, może być udostępniona przez jej właściciela osobie dopuszczonej do posiadania broni, dla realizacji celów podmiotu będącego właścicielem broni,
- 2) broń w określonych sytuacjach może być udostępniona do użytkowania osobie nie posiadającej pozwolenia na broń,
- 3) broń może być używana pomiędzy niektórymi osobami posiadającymi pozwolenie na podstawie art. 28 uobia.

Poszczególne, wymienione powyżej, dopuszczalne sytuacje udostępnienia przez właściciela broni osobie trzeciej omawiam w dalszej części tekstu.

Udostępnienie broni przez podmiot posiadający broń na podstawie świadectwa broni osobom dopuszczonym do posiadania broni

Właściciele dysponujący bronią na podstawie świadectwa broni mogą ją udostępniać osobom fizycznym dopuszczonym do posiadania broni¹¹. Udostępnienie takie może odbyć się jednak jedynie na czas wykonywania przez daną osobę zadań służbowych związanych z realizacją celów podmiotu, dla którego wydano świadectwo broni¹². Po zakończeniu realizacji celów służbowych osoba dopuszczona do posiadania broni jest więc zobowiązana zwrócić ją właścicielowi¹³.

Przepisy ustawy o broni i amunicji zawężają katalog osób, które mogą ubiegać się o dopuszczenie do posiadania broni do pracowników podmiotów upoważnionych do posiadania broni na podstawie świadectwa broni¹⁴. Wymóg ten nie dotyczy jedynie osób posiadających licencję zawodnika, trenera lub sędziego strzelectwa sportowego, nadaną przez polski związek sportowy, ubiegających się o dopuszczenie do posiadania broni podczas uczestnictwa, organizacji lub przeprowadzania strzeleckich zawodów sportowych¹⁵. Na gruncie wskazanej regulacji należy wskazać, iż elementem konstrukcyjnym decyzji dopuszczającej do posiadania broni nie jest wskazanie podmiotu, którego bronią osoba dopuszczona do posiadania broni może dysponować. Oznacza to, że przykładowo pracownik ochrony zatrudniony u dwóch pracodawców może dysponować, przy realizacji zadań służbowych, bronią każdego z nich na podstawie jednej decyzji administracyjnej dopuszczającej go do posiadania broni.

Osoba, której właściciel broni udostępnił broń na okaziciela powinna legitymować się legitymacją osoby dopuszczonej do posiadania broni i świadectwem broni¹⁶.

Udostępnienie broni dla jej używania w działaniach, przy których do użycia broni nie jest wymagane posiadanie pozwolenia

Broń może być udostępniona przez jej właściciela osobie nieposiadającej pozwolenia jedynie w tych przypadkach, w których ustawa dopuszcza prawo używania broni przez osobę nieposiadającą pozwolenia na broń. Ustawodawca wymienia dwie takie sytuacje. Pierwsza z nich uregulowana jest w

¹¹ Art. 30 uobia.

¹² B. Kurzępa, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz, Warszawa 2010, Legalis/El., Komentarz do art. 30 uobia.*

¹³ B. Kurzępa, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz, Warszawa 2010, Legalis/El., Komentarz do art. 30 uobia.*

¹⁴ Art. 30 ust. 1 uobia.

¹⁵ Art. 30 ust. 1a uobia

¹⁶ Art. 51 ust. 3 uobia

art. 11 ust. 2 uobia. Zgodnie z tym przepisem pozwolenia na broń nie wymaga się w m.in. przypadku używania broni w celach sportowych, szkoleniowych lub rekreacyjnych na strzelnicy działającej na podstawie zezwolenia właściwego organu. Ze wskazanego przepisu wynika logicznie, iż właściciel broni może udostępnić ją osobie nieposiadającej pozwolenia na broń, pod warunkiem iż udostępnienie takie odbywa się na strzelnicy. Szeroki katalog celów, dla których może odbyć się takie udostępnienie, zapewnia możliwość swobodnego korzystania z broni przez osoby nieposiadające pozwolenia. Drugi przypadek gdy właściciel może udostępnić broń osobie nieposiadającej pozwolenia wymieniono w art. 11 ust. 3 uobia. Zgodnie z tym przepisem pozwolenie na broń nie jest wymagane do używania broni palnej sygnałowej i alarmowej do celów wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz przez osoby uprawnione do sygnalizacji zawodnikom rozpoczęcia konkurencji sportowej w trakcie zawodów sportowych, jeżeli wymaga ona takiej sygnalizacji. W tym ostatnim przypadku chodzi o osoby uprawnione przez regulamin zawodów do dawania sygnału rozpoczęcia konkurencji, (sygnałów startowych lub sygnałowych)¹⁷. Wskazany przepis wykazuje korelację z art. 29 ust. 1 uobia, w którym opisane powyżej sytuacje, wymieniono jako przesłanki wydania świadectwa broni.

Ustawodawca we wskazanych powyżej stanach faktycznych nie przewiduje szczegółowych wymogów dla udostępnienia broni osobie nieposiadającej pozwolenia na broń. Ocena legalności działań udostępniającego warunkowana będzie, więc wyłącznie weryfikacją czy udostępnienie broni nastąpiło w warunkach wskazanych w omawianym przepisie. Niemniej wydaje się, iż w świetle założenia o reglamentacyjnym charakterze ustawy o broni i amunicji, zasadne wydaje się postawienie teza, iż właściciel broni powinien dążyć do jej niezwłocznego odzyskania po zrealizowaniu przez użytkownika celów wymienionych w art. 11 ust. 2 uobia oraz art. 11 ust. 3 uobia. Równocześnie jednak nie może on odpowiadać za działania użytkownika, który udostępnił mu broń wykorzysta wbrew jej przeznaczeniu (np. przewłaszczył sobie pistolet alarmowy po zakończeniu akcji ratowniczej).

Użyczenie broni i amunicji

Kolejnym przypadkiem, w którym właściciel broni może udostępnić ją osobie trzeciej jest jej użyczenie zgodnie z art. 28 uobia, stosownie do którego „broni odpowiadającej celom łowieckim i broni odpowiadającej celom sportowym oraz amunicji do takiej broni można użyczać osobom posiadającym pozwolenie na broń wydane w celach łowieckich lub sportowych”. Ustawodawca we wskazanym przepisie używa frazy „broni i amunicji (...) można użyczać”. Takie sformułowanie może rodzić pewne wątpliwości odnośnie do tego jakie znaczenie ustawodawca przypisuje użytemu w przepisie słowu „użyczać”. Na gruncie prawnym użyczenie to umowa nazwana, uregulowana w art. 710 Kodeksu cywilnego¹⁸. Przez zawarcie takiego kontraktu użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy, przez czas oznaczony lub nieoznaczony.

Na gruncie przedstawionej definicji cywilnoprawnej trudno mówić o racjonalnej możliwości użyczenia amunicji. Istotą użyczenia jest bowiem udostępnienie rzeczy do czasowego używania, a nie do jej zużycia. Tymczasem, jak się wydaje, w większości przypadków, w których amunicja będzie przekazywana na podstawie art. 28 uobia, zostanie ona przez biorącego wykorzystana (wystrzelana).

¹⁷ B. Kurzępa, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, Warszawa 2010, *Legalis/EL.*, *Komentarz do art. 11.*

¹⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2017 poz. 459 z późn. zm.).

Udostępniający amunicję raczej nie będzie oczekiwał jej zwrotu, ewentualnie zależeć mu będzie na otrzymaniu nowej (niezużytej) amunicji, a nie łusek wystrzelonych naboju. W efekcie, z cywilistycznego punktu widzenia, w przypadku amunicji będziemy mieli w zdecydowanej większości przypadków do czynienia z umową pożyczki lub darowizny, a nie użyczeniem. Powyższe nie zmienia faktu, iż w praktyce stosowania ustawy dopuszczalność zawarcia wskazanych umów w oparciu o upoważnienie zawarte w art. 28 uobia nie budzi żadnych wątpliwości.

Powyższe uwagi pozwalają na ostrożne sformułowanie tezy, że art. 28 uobia obejmuje nie tylko umowy użyczenia *sensu stricto*, ale wszystkie przypadki udostępniania broni i amunicji osobom trzecim, niezależnie od tytułu prawnego. Szerokie rozumienie terminu „użyczenie” oznacza, iż na warunkach wskazanych w komentowanym przepisie możliwe pozostaje choćby odpłatne najęcie broni osobie upoważnionej. Wyłączone z zakresu stosowania omawianego przepisu pozostają przypadki przeniesienia posiadania w związku ze zmianą właściciela broni, które reguluje art. 21 uobia.

Art. 28 uobia nie zawiera ograniczeń podmiotowych w stosunku do osób upoważnionych do przekazywania broni w użyczenie¹⁹. Oznacza to w mojej ocenie, że użyczającym broń może być każdy. Nie można zgodzić się z prezentowanymi w doktrynie i praktyce policyjnej stanowiskami, iż użyczającym może być wyłącznie osoba posiadająca pozwolenie na broń wydane w celach sportowych lub kolekcjonerskich²⁰. Brak jest jakichkolwiek przesłanek do interpretowania przepisu w taki sposób. Sporne może pozostawać jedynie czy użyczającym może być również podmiot posiadający broń na podstawie świadectwa broni. Stanowisko pozytywne w tym zakresie wyraziła swojego czasu Komenda Główna Policji²¹. Z tezą taką należy się zgodzić. Uznać należy, iż broń posiadana na świadectwo broni może być udostępniana z jednej strony osobom dopuszczonym do jej posiadania na podstawie [art. 30 ust. 1 uobia](#), z drugiej zaś użyczana w trybie art. 28 uobia. Na zasadność takiej interpretacji wskazują choćby względy funkcjonalne. Takie rozumienie przepisu umożliwia bowiem udostępnianie przez organizacjom sportowym posiadanej broni swoim zawodnikom, którzy posiadają pozwolenie na broń, ale nie zawsze dysponują sprzętem równie profesjonalnym co klub.

Art. 28 uobia zawiera ograniczenie przedmiotowe, zawężając zakres broni i amunicji mogącej podlegać użyczeniu. Użyczać można bowiem tylko broń odpowiadającą celom łowieckim i broń odpowiadającą celom sportowym oraz amunicję do takiej broni. Chcąc ustalić, jakie rodzaje broni i amunicji można zgodnie ze wskazaną regulacją użyczać, należy odwołać się do wskazanego w art. 10 ust. 4 uobia katalogu rodzajów broni, które może posiadać osoba legitymująca się pozwoleniem wydanym dla celów sportowych albo łowieckich. W efekcie użyczać będzie można każdą broń dopuszczoną do wykonywania polowań na podstawie odrębnych przepisów (broń odpowiadającą celom łowieckim), a także broń bocznego zapłonu z lufami gwintowanymi, o kalibrze do 6 mm, centralnego zapłonu z lufami gwintowanymi, o kalibrze do 12 mm, gładkolufową oraz przystosowaną do strzelania wyłącznie przy pomocy prochu czarnego (dymnego) (broń odpowiadającą celom sportowym). Dopuszczalne będzie również użyczenie każdego rodzaju amunicji do wskazanej broni.

¹⁹ Podobnie: A. Turczyn, *Użyczenie broni na podstawie ustawy o broni i amunicji*, Internet pod adresem: <http://trybun.org.pl/2016/04/01/uzyczenie-broni-na-podstawie-ustawy-o-broni-i-amunicji/> [dostęp: 2017-05-01].

²⁰ Tak: S.Maj, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LexisNexis 2010, Lex/El Komentarz do art. 28 uobia, który uważa że użyczającym może być tylko osoba posiadająca broń w celach łowieckich lub sportowych; Pismo Komendy Głównej Policji z dnia 27 października 2014 r. (ES-4062/3911/14/AR).

²¹ Pismo Komendy Głównej Policji z dnia 27 października 2014 r. (ES-4062/3911/14/AR).

W odniesieniu do użyczenia amunicji należy jednoznacznie wskazać, iż przepis nie przewiduje wymogu by biorący posiadał broń odpowiadającą kalibrowi udostępnianej mu amunicji ani też by kaliber „użyczanej” amunicji odpowiadał takiemu, który pozostaje wpisany w książeczkę posiadacza broni biorącego. Do użyczenia amunicji nie jest konieczne równoczesne użyczenie broni w danym kalibrze. W efekcie możliwe jest posiadanie przez posiadacza pozwolenia na broń wydanego dla celów sportowych lub łowieckich amunicji do broni, której w danym momencie w ogóle nie posiada. W praktyce sytuacja taka może mieć miejsce na przykład w sytuacji, gdy sportowcowi zostanie użyczona amunicja do broni obiektowej, z której korzysta on na strzelnicy lub amunicja na zawody, na których broń udostępnia organizator.

Biorącym w użyczenie może pozostawać tylko osoba posiadająca pozwolenie na broń wydane w celach łowieckich lub sportowych. Niedopuszczalne pozostaje więc użyczenie broni osobom posiadającym pozwolenie na broń do celów ochrony osobistej, ochrony osób lub mienia, rekonstrukcji historycznych, kolekcjonerskich, pamiątkowych, szkoleniowych czy dla innych celów. Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla przedstawionego ograniczenia kręgu osób uprawnionych do brania broni w użyczenie wyłącznie do sportowców i myśliwych. Wydaje się, iż również w środowiskach kolekcjonerskich, rekonstruktorskich i szkoleniowych może zachodzić potrzeba czasowego udostępnienia broni innym osobom. Niestety obecna ustawa sytuacji takiej nie dopuszcza.

Ustawa nie przewiduje innych warunków dla wzięcia broni w użyczenie niż posiadanie przez biorącego pozwolenia na broń wydanego w celach łowieckich lub sportowych. Oznacza, to że błędne pozostają poglądy, według których dodatkowym warunkiem wzięcia broni w użyczenie jest by liczba broni wziętej w użyczenie i broni posiadanej przez biorącego nie przekraczała liczby wskazanej w pozwoleniu na broń wydanym dla biorącego²². Z redakcji art. 28 uobia nie można w żaden sposób wyprowadzić takiego ograniczenia. Trudno znaleźć również uzasadnienie celowościowe dla takiej interpretacji przepisów.

Umowa użyczenia broni i amunicji nie wymaga formy pisemnej. Jedynie ze względów ostrożnościowych zalecać należy potwierdzanie użyczenia w taki sposób²³. Fakt, że użyczenie broni nie wymaga żadnej kwalifikowanej formy potwierdza przebieg prac legislacyjnych nad ustawą. W ich trakcie z projektowanego art. 28 uobia usunięto bowiem ust. 2, który wymagał od biorącego dysponowania poświadczonym odpisem legitymacji posiadacza broni użyczającego²⁴.

Biorący broń w użyczenie w trakcie przemieszczania się lub noszenia broni będzie zobowiązany do legitymowania się legitymacją posiadacza broni lub Europejską kartą broni palnej albo innym dokumentem upoważniającym do posiadania broni (art. 51 ust. 3 uobia). Dokumentem takim może być również odpis decyzji o wydaniu pozwolenia na broń.

W momencie użyczenia broni na biorącego przechodzi odpowiedzialność za ochronę broni przed dostępem osób nieuprawnionych. Również na nim będzie ciążył obowiązek zawiadomienia właściwego organu w razie utraty broni (art. 25 uobia). Na koniec należy podkreślić, iż biorący bez zgody

²² Odmienne: S. Maj, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LexisNexis 2010, Lex/El Komentarz do art. 28 uobia; R. Jancewicz, L. Niewiński, *Odpowiedzialność karna na tle art. 263 k.k.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005., nr 1 s. 6.

²³ Podobnie: S. Maj, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LexisNexis 2010, Lex/El Komentarz do art. 28 uobia.

²⁴ Art. 29 Projektu ustawy o broni i amunicji według brzmienia z 3 lipca 1998 r., Internet pod adresem: [http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/479/\\$file/479.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/RejestrD.nsf/wgdruku/479/$file/479.pdf).

użyczającego nie może oddać rzeczy używanej osobie trzeciej do używania (art. 712 § 2 Kodeksu cywilnego).

Krótkotrwałe udostępnienie broni pod nadzorem właściciela

Niezależnie od omówionych przypadków, w których ustawodawca w ustawie o broni i amunicji dopuszcza udostępnienie przez właściciela broni osobie trzeciej, w mojej ocenie, wskazać jeszcze jedną grupę sytuacji, nie wymienioną wprost w przepisach, w których przeniesienie posiadania broni będzie dopuszczalne. Uważam bowiem, że dozwolone pozostaje krótkotrwałe wręczenie (przeniesienie posiadania) broni przez jej właściciela osobie nieuprawnionej, jeżeli następuje ono pod bezpośrednim, stałym nadzorem uprawnionego, zapewniającym mu kontrolę nad bronią, jeżeli samo udostępnienie nie następuje w celu użycia broni. Chodzi mi tutaj m.in. o sytuacje takie jak np. zaprezentowanie przez sportowca, rekonstruktora czy kolekcjonera broni na wystawie, targach lub podobnej imprezie czy umożliwienie przymierzenia się do broni niepełnoletniemu sportowcowi przed jej zbyciem. Uważam, że tak długo jak właściciel sprawuje efektywny nadzór nad powierzoną bronią, tak długo samo krótkotrwałe jej wręczenie osobie nieuprawnionej będzie pozostawać dopuszczalne.

Powyższy wniosek znajduje uzasadnienie w wykładni funkcjonalnej przepisów. Celem reglamentacji dostępu do broni i amunicji pozostaje ochrona porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Mimo, że ustawa o broni i amunicji zabrania przenoszenia posiadania broni na osobę nieuprawnioną, to w mojej ocenie należy przyjąć, iż chodzi tutaj o przypadki trwałego przeniesienia posiadania broni, gdy właściciel traci nad nią bezpośredni nadzór, nie zaś o te sytuacje gdy przeniesienie posiadania ma charakter krótkotrwały (wręczenie broni) i następuje pod ścisłym nadzorem uprawnionego. Podobną do przedstawionej argumentacji zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r. (II KK 197/08), w którego uzasadnieniu stwierdzono, że „nie budzi przecież wątpliwości, że samo wręczenie takiej broni przez jej posiadacza innej osobie, wyłącznie w celu oddania przez nią strzału, nie przenosi na nią posiadania tej broni”.

Podsumowanie

Podsumowując przeprowadzone rozważania należy stwierdzić, iż co do zasady osobą uprawnioną do posiadania broni, dzierżonej na podstawie ustawy o broni i amunicji, pozostaje jej właściciel. Może on udostępnić ją osobom trzecim wyłącznie w przypadkach przewidzianych w ustawie, w innym przypadku grozi mu bowiem sankcja karna.

Do dozwolonych przypadków udostępnienia broni przez właściciela innej osobie prywatnej, należy zaliczyć wydanie broni:

- 1) zarejestrowanej na świadectwo broni - osobie dopuszczonej do posiadania broni, dla wykonywania przez daną osobę zadań służbowych związanych z realizacją celów podmiotu, dla którego wydano świadectwo broni;
- 2) w celach sportowych, szkoleniowych lub rekreacyjnych na strzelnicy działającej na podstawie zezwolenia właściwego organu;
- 3) broni palnej sygnałowej i alarmowej - do celów wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz przez osoby uprawnione do sygnalizacji zawodnikom rozpoczęcia konkurencji sportowej w trakcie zawodów sportowych, jeżeli wymaga ona takiej sygnalizacji;

4) w ramach jej użyczenia w trybie art. 28 uobia, osobie posiadającej pozwolenie dla celów sportowych lub myśliwskich.

Dopuszczalne, choć nie wymienione wprost w ustawie, wydaje się również krótkotrwałe wręczenie broni osobie trzeciej w warunkach innych niż przedstawione powyżej, jeżeli odbywa się wyłącznie w celu prezentacji broni, a nie jej użycia, a nadto właściciel zachowuje mimo krótkotrwałej zmiany posiadacza broni kontrolę nad bronią.

Streszczenie

Publikację poświęcono wyjaśnieniu problematyki prawnej związanej z dopuszczalnym zakresem udostępniania broni i amunicji osobom trzecim przez jej właściciela. Artykuł stanowi omówienie przepisów ustawy o broni i amunicji, ze szczególnym uwzględnieniem art. 28.

Summary

The aim of the article is to present rules of lending of weapons and ammunition by their owners to third parties. Articles presents regulation of polish act on weapons and ammunition, in particular article 28.

Słowa kluczowe

Użyczenie broni, ustawa o broni i amunicji

Key words

Weapons lending, act on weapons and ammunition